

РЕЦЕНЗИЯ

от

ПРОФ. АНЖЕЛИНА ГЕОРГИЕВА ЯНЕВА, Д-Р

ВЪНШЕН ЧЛЕН НА НАЧНО ЖУРИ

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ОТНОСНО:

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНА СТЕПЕН:

„ДОКТОР НА НАУКИТЕ“,

**ТЕМА: БИОМЕХАНИЧНА СТРУКТУРА НА СПОРТНО-ТЕХНИЧЕСКОТО
МАЙСТОРСТВО В ДЖУДО**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 7.6. СПОРТ

АВТОР: ДОЦ. НИКОЛИНА ГЕОРГИЕВА ДИМИТРОВА-НЕДКОВА, Д-Р

ПРЕПОДАВАТЕЛ: НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „В. ЛЕВСКИ“

ОСНОВАНИЕ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАСТОЯЩАТА ОЦЕНКА:

Член на научно жури по защита на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“,

съгласно Заповед № 340/11.03.2020 г. на Ректора на НСА „В. Левски“ и Решение на заседание на научното жури от 23.03.2020 г.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА АВТОРА:

Научно-образователна и академична дейност:

- Средно специално образование (Техникум по механо-електротехника и металургия „Н. Вапцаров“ – 1980)
- Магистър (НСА – 1993)
- Асистент (НСА - 1996–1998);
- Старши асистент (1998–2000);
- Главен асистент (2000–2008);
- Доктор по професионално направление 7.6. Спорт (2002);
- Доцент (2008–до сега).

Квалификационна дейност:

- Курс: Работа с видеокамера и видео оборудване, НСА (1990);
- Сертификат от Комитетът за телевизия и радио за „Работа с видеокамера, видеокасета и панел за монтаж“, (1990);
- Курс по английски език - II ниво, Институт за чуждестранни студенти (1994);
- Квалификации за съдии - категории “ “

Обществена дейност:

- Председател на съдийската колегия към БФ Джудо (2002–2018);
- Организатор и главен съдия на международни турнири по джудо категория “А”.

Спортно-състезателна и съдийска дейност:

- Състезател по джудо – ЦСКА (1976-1982);
- Професионален състезател по джудо на в ДФС „Славия” (1983-1987);
- Дългогодишен републикански шампион по джудо;
- Майстор на спорта;
- Международен съдия по джудо лиценз „А“ – International Judo

Federation.

Проектна дейност:

- участие в международен проект (**Erasmus +** -, „Te(a)chIn sport”)
- изготвяне на рецензии по проекти по Наредба 9.

Други умения:

- владее руски, английски и френски език;
- много добри компютърни умения.

Научно-публикационна дейност:

- Над 60 научни публикации;
- Участие в международни и национални конференции и семинари.

Освен горепосочените дейности и умения, които доц. Димитрова-Недкова притежава, тя е инициативна, отговорна, отзивчива, толерантна. Личните ми впечатления и тези на колегите й са, че доц. Димитрова е личност, уважавана от спортната и академичната общност.

ОЦЕНКА НА СТРУКТУРАТА И ОБЕМА

Трудът е с обем от 252 стандартни страници, в т.ч. Библиографията, която включва 175 източника. Онагледен е с 54 бр. фигури и 40 бр. таблици, от които 22 бр. в основния текст.

В **структурно отношение** дисертационният труд е изграден в три глави, увод, изводи и препоръки, библиография, две приложения и речник на използваните понятия.

В увода докторантът обосновава актуалността на темата и определя целта, задачите, изследователската теза, обекта и предмета. В **трите глави** на дисертационния труд последователно са представени теоретичните, методичните и приложните въпроси свързани с усъвършенстването на спортно-техническото майсторство в джудо спорта.

В заключителната част на дисертацията са формулирани изводи и препоръки и са определени насоките за научното обезпечаване на учебно-тренировъчния процес. Освен това в тази част на труда са отразени теоретичните и практико-приложни приноси на докторанта. Обобщено **структурата** отговаря на изискванията за композиционно и съразмерно разположение на отделните части на труда и осигурява тяхната логическа връзка, оптимизирайки компонентите и звената на познавателната верига.

ОЦЕНКА НА АКТУАЛНОСТТА НА ТЕМАТА, ЦЕЛТА И ЗАДАЧИТЕ

АКТУАЛНОСТТА на избраната тема се обосновава от специфичните особености характерни за този спорт и съществуващото противоречие между исторически насложилите се принципи, формулирани като „мъдростта на вековете“ и съвременното развитие на спортно-научните знания.

Разкриването на това противоречие представлява значим принос, тъй като изключително силният традиционализъм в източните бойни изкуства не допуска, каквато и да е ревизия на наложените древни принципи. Консерватизмът се основа в наложената в цял свят система за обучение (КЮ ДАН), включваща строго дефинирани еднотипни биомеханични модели за изпълнение на отделните техники.

Авторът в пълна степен е спазил изискванията за научност и обоснованост на изложението, като изразява своето отношение към схващания на други автори, работили по този проблем. От изложението се вижда, че авторът познава най-значителните научни и практически трудове и разработки по изследвания проблем и се е запознал в голяма степен с опита на добрите специалисти в тази област.

ЦЕЛТА на изследването е ясно поставена и точно формулирана и е следствие на изведената хипотеза, а именно „въз основа на анализа и оценката на ефективността на техниките в състезателни условия, да се определят възможностите за съвременен научен подход за тяхното усъвършенстване“. Така формулирана целта характеризира конкретна предметно определена насоченост на изследователския процес и начините на неговото осъществяване.

В тази последователност докторантът правилно е определил *ОБЕКТА* и *ПРЕДМЕТА* на дисертационния труд.

ЗАДАЧИТЕ, произтичащи от така определената цел, се отнасят до:

- Определяне на особеностите на целевите функции и фазовата структура в системата на движение.
- Изясняване на понятийния апарат от гледна точка на съвременната спортна наука.
- Разработване на система от критерии, показатели и методи за анализ и оценка на спортно техническото майсторство в Наге уадза.
- Предлагане на модели за реализационна ефективност и индивидуализация на спортната техника.
- Формулиране на насоки и препоръки за бъдещо развитие и усъвършенстване на учебно-тренировъчния процес при високото спортно майсторство.

ОЦЕНКА НА ОСВЕДОМЕНОСТТА НА ДОКТОРАНТА

Използваният от докторантката *БИБЛИОГРАФСКИ* апарат, богатата ѝ спортна биография, управленският и международен опит и съдийска практика на световно ниво, както и преподавателската ѝ работа в Националната спортна академия я представят като изключително осведомен и завършен специалист в изследваната област. Поставената цел и задачи изискват съчетание от дълбоки познания по отношение спецификата и историческите предпоставки в развитието на спорта от една страна и възможностите на съвременната наука за усъвършенстване на биомеханичната структура на техниката в джудо от друга.

В полза на изследването докторантът детайлно представя *МЕТОДИКАТА, ОРГАНИЗАЦИЯТА И МЕТОДИТЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕ*.

Трябва да се подчертае изключителната смелост и оправданото самочувствие на докторанта, която се нагърбва да ревизира общоприети догми и модели за обучение. Всички тези качества доц. Николина Димитрова очевидно притежава.

ОЦЕНКА НА ПОЛУЧЕНИТЕ НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ

В дисертационния труд са извършени задълбочени **проучвания** по широк кръг въпроси от теоретично, методологично и приложно естество.

Осъществен е критичен анализ на чуждестранния опит, анализирани са теоретичните принципи на Кю Дан системата, изследвани са резултатите от основните спортно-технически действия по време на съвременните Световни и Олимпийски турнири.

Очертани са тенденциите в развитието на състезателния правилник и влиянието им върху спортно-техническите характеристики на изпълненията, изведени са биомеханичните характеристики на основните школи в Световното джудо.

Начинът на представяне на изложението е насочен към целта и проблематиката на изследването, като има единство между табличното и графичното представяне и представянето на резултатите чрез статистическите показатели, което определя правилното интерпретиране на резултатите.

Въз основа на анализа, оценката и синтеза на нови идеи докторантката предефинира, а в редица случаи и разширява съществуващите знания, насочвайки се към изследването на проблеми, чието решаване води до резултати, които могат да бъдат квалифицирани като принос в науката. Конкретизирани тези *ПРИНОСИ* са, както следва:

- Установени са съществени разлики в биомеханичната структура между изпълненията на джудо техниките в условията на „ката“ и „рандори“.

- Изведени са количествени критерии за биомеханична целесъобразност и индивидуализация на спортно-техническото майсторство.

- Разработената система за управление и моделиране на външното спрямо „тори“ силово поле, разкрива скрити за класическите динамографични анализи, роля на компенсаторните механизми и непознати до сега структурни взаимовръзки.

- Разработена е методика за усъвършенстване на спортно-техническото майсторство, независимо от изградения динамичен стереотип при елитните състезатели.

- Разкрито е наличието на неизвестна до сега фаза (с доказано съществено за успеха значение) в подструктурното ниво изграждащо двигателните действия при хвърлящите техники.

- Доказва се многомерния характер на целевите функции формиращи биомеханичната целесъобразност на спортната техника. Въпреки класическата за Джудо задължителна първа фаза „кудзуши“ в състезателните изпълнения се

наблюдават алтернативи с частни цели преследващи блокиране степените свобода на движени или биомеханични характеристики изпреварващи реакцията на „Уке“.

➤ Изведена е научно обоснована идея за съществуването на понятие за „тактически състав“ на техниката.

Дисертационният труд е на високо езиково и стилно научно ниво, като са използвани ясни и точни понятия и термини, независимо от употребяваната японска терминология, която е задължителна в спорта джудо. Няма правописни и граматически грешки в работата.

Всички тези приноси имат пряко отношение както към теорията, така и към практиката на учебно-тренировъчния процес при високо разрядните джудисти.

ОЦЕНКА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО ДИСЕРТАЦИЯТА

По вид и брой представените публикации съответстват на обявените в автореферата. Посочените публикации **отразяват реално постиженията на докторанта** и са достатъчно представителни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Цялостната ми оценка на труда, базирана на неговата актуалност, структура, съдържание и теоретични обобщения, ми дава основание да приема, че в него се съдържат предвидените от ЗРАСРБ научно-приложни резултати, които представляват **принос** в науката.

В заключение давам положителна оценка и убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури, предвид научните приноси на кандидата, нейната дългогодишна учебно-преподавателска и спортно-състезателна дейност, доц. Николина Димитрова да бъде удостоена с образователната и научна степен **„доктор на науките“** по професионално направление 7.6. Спорт.

София, 01.04. 2020 г.

ПРОФ. АНЖЕЛИНА ЯНЕВА, Д-Р